

דף כט.

עין משפט א.

ח"מ סימן תיא פעיף ב

ב. אבנו וסכיננו ומשאו שנפלו ברוח שאינה מצויה ל מעל גגו והזיקו בשעת הנפילה או אפי' אחר הנפילה כל זמן שלא היה לו פנאי לסלקם מ פטור, אבל לאחר זמן זה חייב בנוקם נ ואם הפקירם פטור ס אפי' הזיקו לאחר זמן זה.

ח"מ סימן תיב פעיף ד

ה. היה טעון בכד ונתקל ונשבר הכד והזיק לאחרים בשעת נפילתו פטור דנתקל לאו פושע הוא אלא אנוס ע, ואם לאחר שנחו השברים הוזק בהם אדם או שהוחלק במים שנשפכו מהכד פטור מדיני אדם דהו"ל מפקיר נזקיו לאחר נפילת אנוס פ, וחייב בדיני שמים אם היה לו פנאי ז לסלקם, ואם נתכוון לזכות בשברים חייב בנזיקין שיזיקו אח"כ כדין בור ופטור על הכלים. אם פשע בנפילתו ק ונשבר הכד חייב על מה שיזיק בין בשעת נפילה בין אחר שנחו השברים ר אפי' שהפקירם ש.

ל. דאנוס הוא מגמ' כ"ט ע"ב ומודה ר"מ שם.

מ. כמ"ש בגמ' ל"א ע"א אמר ר"י.

נ. דכבר אינו אנוס וכמו שכתבו התוס' שם.

ס. דהו"ל מפקיר נזקיו קודם שמזיקין אחר נפילתם באונס דפטור. סמ"ע ס"ק ה'.

ע. ממשנה כ"ח ע"א וכו"י דהיינו חכמים דברייטא בריש כ"ט וכדאמר אב"י דפליגי בתרתי, וכ"כ הרי"ף והרמב"ם שם בהלכה ד' ולא חילקו בין נתקל במקום מדרון למקום שאינו מדרון אלא מישור, אבל בריש סי' ש"ד חילק בניהם הטור. סמ"ע ס"ק ו'.

פ. דמסתמא אדם מפקיר החרסים מן הכלי שנשבר לו בדרך וכן המים שנשפכו לו ממנו לארץ. סמ"ע ס"ק ז'.

צ. והגאון ציין לעיין בתוס' שם ד"ה מדמתני'.

ק. ומודים חכמים לר"מ שם.

ר. דרק אחר שנחו פטור בהם בכלים כדין בור ובשעת נפילתן חייב בהם בכלים כדין אדם המזיק וכוהו ופשוט הוא.

ש. דהו"ל מפקיר נזקיו אחר שהונחו במקום שלא היה לו רשות להניח כגון זה שפשע בנפילתו ולא באונס. סמ"ע ס"ק ח'.

עין משפט ב.ג.

הו"מ סימן תיב פעיף ד

עיין בסעיף הקודם

עין משפט כט:

עין משפט א.ב.

הו"מ סימן תיב פעיף ד

עיין לעיל דף כט. עין משפט א

עין משפט ג.

הו"מ סימן תי פעיף ו

ו. אחד החופר בור בר"ה ה" או ברשותו ופתחו לר"ה, או פתחו לרשות חבירו א, או שחפר ופתח לרשותו, והפקיר רשותו ולא הפקיר את בורו הרי זה חייב בנזקיו, אבל אם הפקיר רשותו ובורו או שהפקיר בורו שברשותו ב הרי זה פטור שנאמר "בעל הבור ישלם" מי שיש לו בעלים, ובור זה הפקר ובתחלה חפר ברשות א מפני שחפרו ברשותו.

עין משפט ד.

או"ח סימן תמג פעיף א

א. חמץ משש שעות ולמעלה ביום י"ד בניסן אסור בהנאה ד.

ת. רמב"ם שם הלכה ב' ופסק כר"ע אליבא דרבה בדף מ"ט ע"ב, או כר' ישמעאל ואליבא דרב יוסף שם בדף כ' ע"א.

והחופר בר"ה כיון שעשה שלא ברשות התורה עשתה אותו ברשותו עד שיסלק הנזק. א. ודוקא קודם שנודע לבעל החצר, אבל אחר שנודע לו פטור החופר כיון שהוא חייב בנזקי בעל החצר, היה לבעל החצר למלאותו מיד וזה יפרע לו וכיון שלא מילאהו כמאן דכרייה דמי, כ"כ הטור, ואע"ג דכאן הבור ברשות המזיק רק שפתוח לרשות הניזק, מ"מ כיון שעומד סמוך לחצירו ממש הו"ל לסותמו להרחיק ממנו נזקו ויקבל שכר טירחתו מהכורה. סמ"ע ס"ק ח'.

ב. כיון דלא היה רשות לניזק להכנס ולהתקרב לבור, אין בעל הבור חייב בשמירתו. סמ"ע ס"ק ט'.

ג. ולא דמי לחפרו בר"ה שעשה אותו שלא ברשות, אבל בחפר ברשותו ואחרי זה הפקירו הרי סילק עצמו מן הכל, ה"ה שם.

ד. מברייטא פסחים כ"א וכו', ואסרוהו חכמים שתי שעות קודם, ממשנה י"א וכו'. ומשש שעות ולמעלה היינו סוף שש ותחלת שבע, פר"ח. וכל האוכל חמץ מתחילת שעה שביעית לוקה מן התורה. רמב"ם פ"א הלכה ח'. מ"מ אינו עובר על ב"י וב"י עד הלילה רק על עשה דשבתו, ולדעת רש"י עובר גם בב"י וב"י מתחילת שבע שעות, אין זה מוכרח בדעת רש"י. כה"ח אות א'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: ואפי' חמצו של א"י אסור להנות ממנו.

א. ב. מתחילת שעה חמישית ביום י"ד אסרוהו חכמים ^ה באכילה, וכל שעה חמישית מותר בהנאה, ורשאי למוכרו לא"י אפי' שהא"י לא יאכל אותו קודם הפסח, ויכול להאכילו לבהמה חיה ועוף ובלבד שיעמוד עליהם לראות שיאכלו ולא יצניעו ממנו שיש לבער מה ששיירו ממנו ^ו.

ומתחילת שש שעות ולמעלה אסרוהו גם בהנאה ^ז.

הגה: אלו הד' שעות שמותר לאכול בהם חמץ הם שעות זמניות ^ח לפי ענין אורך היום. וי"א עד ב' שעות קודם חצות מותר לאכול.

עין משפט ה.ו. חר"מ סימן תי סעיף ג.

ג. המוצא בור וכסהו וחזר וגילהו בעל הבור חייב ^ט והאחרון פטור,

וְאִם לֹקֵין עַל הַהֲנָאָה בְּלֹא אֲכִילָה עֵינָן בְּפִרְיָא שֶׁהָאֵרִיךְ וַיֵּשׁ בְּפִלּוּגְתָּא בְּזֵה. שם אות ג'. ואפי' חמץ נוקשה או תערובת חמץ אסור בהנאה מתחילת שעה שביעית. שם אות ד'. ה. וְדַחֲשֵׁשׁוּ שְׁלֵא יִטְעוּ בְּיוֹם הַמַּעֲוֹנָן מִגַּמ' דָּף י"ב. והנו"ב כתב דחמץ נוקשה מותר בשעה חמישית ומצה עשירה מותרת בע"פ עד חצות אפי' לדעת הרמ"א בסי' תמ"ד סעיף א' שאין נוהגין לאכול אותה בפסח. כה"ח אות ז'.

ו. היינו כשמגיע זמן איסורו. ז. משום דרובא טעו בין שש לשבע שעות, מרש"י בפסחים י"א ע"ב. ע"כ אסור להריח פת חמה של עכו"ם משש שעות ולמעלה. כה"ח אות י"ג.

ואם קידש בו אשה אינה מקודשת. טור. ועיין באהע"ז סי' כ"ח סעיף כ"א שפסק דאם חמץ מדרבנן ושעות דאורייתא או חמץ דאורייתא ובשעות דרבנן הוי ספק מקודשת, ועיין מש"כ שם במנחת אשר אות מ"ב-מ"ג.

חמץ של הקדש או של עכו"ם שלא קיבל עליו אחריות הרי זה רשאי למכרו גם בשעת איסורו שאין הנאה זו שלו. כה"ח אות ט"ז.

י. אם האדם נמצא במדינה אחת וחמצו במדינה אחרת ושם במקום החמץ עדיין לא הגיעה שעה ששית, הולכים אחר מקום החמץ ולא מקום עמידת בעליו. שם אות י"ז.

י. מצה כפולה בע"פ שאסור המקום שנכפל, צריך שריפה ואסורה בהנאה, ב"ח. כה"ח אות י"ח.

יא. כתב הלבוש שמחשבין השעות מזריחת החמה עד השקיעה, אבל לדעת הב"ח יש לחשב מעמוד השחר עד צאת הכוכבים. וכ"כ הפר"ח. כה"ח אות כ"א.

יב. לשון הרמב"ם בפ"ב הלכה ו' מגמ' בב"ק כ"ט ע"ב וכדא"ל מר זוטרא בריה דרבא לרבינא.

וכתב המ"מ דאפי' ראה הראשון שכיסהו השני ולא ראה שחזר וגילהו אפ"ה הראשון חייב דלא היה לו חלק בבור משא"כ בבור של ב' שותפין בסעיף כ"ה, סמ"ע ס"ק ג', לא כן

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אבל אם סתמו בעפר המוצאו וחזר והוציא את כל העפר האחרון
חייב, שכיון שסתמו בעפר נסתלקו מעשה הראשון *.

בכיסהו הראשון בעצמו ובא אחר ופתח כיסויו השני חייב בפתיחת הכיסוי, כמו שנתבאר
בס"ק ב' בסמ"ע.
* פי' כאילו לא חפרו מעולם הראשון והשני חפרו מחדש. סמ"ע ס"ק ד'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com